

Uždaviniai ir priemonės jų įgyvendinimui		TRUMPAS APRAŠYMAS	VERTINIMO KRITERIJAI				
I uždavinys Visuomenės sveikatos stiprinimas savivaldybės bendruomenėje organizuojant ir vykdant visuomenės sveikatos mokymą, propaguojant visuomenės sveikatą užkrečiamųjų ligų profilaktikos, neinfekcinių ligų ir traumų profilaktikos ir kontrolės, vaikų ir jaunimo sveikatos stiprinimo temomis			Renginių skaičius	Dalyvių skaičius	Informacinės, metodinės padalomosios		Straipsnių, pranešimų, interviu, publikacijų internete skaičius
					Pavadinimų skaičius	Tiražas	
	Renginiai tikslinėms datoms paminėti		19	2850	6	5000	23
	Balandžio 7 d. – Pasaulinė sveikatos diena	2012 m. Pasaulinė sveikatos diena skiriama sveiko senėjimo klausimams ir sveiko senėjimo propagavimui. Renginys – viktorina fizinio aktyvumo propagavimui vyresniame amžiuje.	1	100	0	0	3
	Gegužės 10 d. – Judėjimo sveikatos labui diena	Judėjimo sveikatos labui diena minima kasmet, nuo 2002 -ųjų metų. Šia diena siekiama atkreipti visuomenės dėmesį į fizinio aktyvumo stoką ir problemas, kylančias dėl fizinio pasyvumo. Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis, dėl fizinio aktyvumo stokos kasmet pasaulyje miršta apie 2 milijonus žmonių. Fizinis pasyvumas yra vienas pagrindinių nepriklausomų lėtinių neužkrečiamųjų ligų rizikos veiksnių. Kai kuriose šalyse net 80 proc. mirties priežasčių yra fizinio aktyvumo stoka. Prognozuojama, kad šis skaičius iki 2015 metų gali padidėti dar 17 proc. Europos regione su fiziniu	2	250	0	0	3

		<p>pasyvumu siejama 3,5 proc. visų ligų ir jam priskiriama 5–10 proc. mirčių.</p> <p>Renginiai įvairaus amžiaus žmonėms, pristatant kuo įvairesnes fizinio aktyvumo formas.</p>					
	Gegužės 31 d. – Pasaulinė diena be tabako	<p>Pasaulinė sveikatos apsaugos organizacija 1987 m. paskelbė gegužės 31-ąją Pasauline diena be tabako. Šią dieną visi rūkantieji skatinami bent vieną dieną nerūkyti. Visuomenė skatinama susipažinti su rūkymo žala ir pasauline tabako epidemija.</p> <p>Netradicinis renginys – akcija, kurio metu skatinama atsisakyti rūkymo.</p>	1	200	1	1000	3
	Rugsėjo 24–28 d. – Kuprinių svėrimo akcija	<p>Tradicinė kasmetinė kurpinių svėrimo akcija visose rajono mokyklose, kurios metu sveriamos mokinių kuprinės, vertinamas jų svoris santykyje su mokinio svoriu, taip mokoma taisyklingai nešioti, užsidėti kurpinę, dalinama liekamąją vertę turinti dalomoji medžiaga.</p>	11	1500	2	2000	3
	Rugsėjo 25 d. – Pasaulinė širdies diena	<p>1999 m. Pasaulinė širdies federacija paskelbė paskutinį rugsėjo sekmadienį Pasauline širdies diena. Šventė švenčiama 90-yje pasaulio šalių, siekiant atkreipti dėmesį į rizikos faktorius, sukeliančius širdies ligas, paskatinti sveiką gyvenimo būdą.</p> <p>Viešas masinis renginys kuriame nors savivaldybės miestelyje, kaimelyje, kurio metu gyventojai gali sužinoti pagrindinius rizikos veiksnius sirgti širdies – kraujagyslių ligomis, dalyvauti praktiniuose užsiėmimuose ir t.t.</p>	1	200	2	1000	3
	Spalio 10 d. – Pasaulinė psichikos sveikatos diena	<p>1992 m. Pasaulinė psichinės sveikatos federacija pasiūlė minėti Pasaulinę psichinės sveikatos dieną. 2001 m. šventę patvirtino Generalinė asamblėja.</p> <p>Šią dieną organizuojamuose renginiuose skatinama dalyvauti ne tik pacientus ir gydytojus, bet ir visą plačiąją visuomenę. Konferencijose siekiama supažindinti žmones su psichinių ligų (šizofrenijos, epilepsijos, priklausomybės nuo narkotikų ir kt.) atsiradimo priežastimis, kad būtų galima iš anksto užkirsti joms kelią. Svarbu kuo anksčiau stiprinti žmogaus psichinę sveikatą, kad žmogus nepasiduotų depresijai užpultas</p>	1	100	0	0	1

		<p>menkiausios nesėkmės.</p> <p>Deja, Lietuvoje tarp Europos šalių vis dar didžiausias savižudybių skaičius, daugybė žmonių kenčia nuo priklausomybės alkoholiui ir narkotikams.</p> <p>Kad žmogaus psichinė sveikata būtų stipri, rekomenduojama iš anksto neišgyventi dėl galimų sunkumų, mokytis prisiimti atsakomybę, nebijoti įveikti sunkių užduočių, džiaugtis tuo ką turi (draugus, artimuosius, maisto ir pan.), susirasti mėgstamą veiklą, nuolat tobulinti save. Psichinė sveikata priklauso ir nuo fizinės – sportuojantis, sveikai besimaitinantis, gerai išsimiegantis žmogus yra energingas ir optimistiškai nusiteikęs.</p> <p>Seminaras – mokymai seniūnijų, mokyklų socialiniams darbuotojams psichikos sveikatos ligų prevencijos klausimais.</p>					
	Lapkričio 8 d. – Europos sveikos mitybos diena	<p>Lapkričio 8-oji paskelbta Europos sveikos mitybos diena. Šią dieną Europos šalyse visuomenė skatinama maitintis sveikai, organizuojami renginiai, kuriuose pasakojama apie tinkamos mitybos principus. Sveika mityba priklauso nuo to, ar žmogus suvartoja jam būtinų maisto medžiagų (baltymų, riebalų, angliavandenių, vitaminų, skaidulinių, mineralinių ir kt.) tinkamą kiekį. Pagrindiniai netinkamos mitybos padariniai – viršsvoris, nutukimas arba priešingai – organizmo nualinimas, anoreksija. Nutukusių žmonių pasaulyje vis daugėja. Be to, labai svarbu, kad sveikas maistas būtų neužterštas, nekenksmingas.</p> <p>Renginys – varžytuvės – maisto gamybos pamokėlės.</p>	1	200	1	1000	3
	Lapkričio 15 d. – Tarptautinė nerūkymo diena	<p>Minėjimo tikslas – priminti, kokią žalą rūkančių ir nerūkančių sveikatai kelia rūkymas, vis dar išliekantis vienu svarbiausių lėtinių neinfekcinių ligų rizikos veiksnių, tai lemia 25 proc. visų mirčių nuo širdies kraujagyslių ligų, 30 proc. mirčių nuo vėžio, 70 proc. mirčių nuo kvėpavimo sistemos ligų.</p> <p>Apibendrinant įvairių šalių sveikatos rodiklius galima teigti, kad nuo rūkymo sukeltų ligų pasaulyje kasmet pirma</p>	1	300	-	-	1

		laiko miršta daugiau nei 4 900 000 žmonių, iš jų – 1 200 000 Europos gyventojai, 7000 – Lietuvos gyventojai. Onkologinės ir tabako sukeltos ligos iš valstybės kiekvienais metais pareikalauja milžiniškų išlaidų pacientams slaugyti ir gydyti.					
Lapkričio 18 d. – Europos supratimo apie antibiotikus diena	<p>Lietuvoje ir visoje Europoje jau penktą kartą bus minima Europos supratimo apie antibiotikus diena. Pagrindinis šios dienos tikslas – informuoti visuomenę kada ir kaip vartoti antibiotikus, pabrėžti atsakingo požiūrio svarbą gydantis šiais vaistais.</p> <p>Antimikrobinis atsparumas – visuomenės sveikatos problema, kurios pagrindinė priežastis – dažnas ir neracionalus antibiotikų vartojimas. Bakterijų atsparumas antibiotikams tampa kasdienybe viso pasaulio ligoninėse. Pasaulio sveikatos organizacija (PSO), siekdama atkreipti visos visuomenės dėmesį, 2011 metų Pasaulinės sveikatos dienos tema pasirinko antimikrobinio atsparumo problemą. „Jokių veiksmų šiandien, jokių vaistų rytoj“ - įspėja ir kiekvieno žmogaus atsakingą požiūrį į šią globalią problemą skatina PSO.</p>	-	-	-	-	1	
Gruodžio 1 d. – Pasaulinė AIDS diena	<p>Gruodžio 1 d. – pasaulinė kovos su AIDS diena. Nuo 1981-ųjų, kada buvo užregistruotas pirmasis šios ligos atvejis, vis dar nėra vaistų, galinčių ją išgydyti, nors mokslininkai jau sukūrė keletą preparatų, stiprinančių imuninę sistemą, kurie padeda kovoti su ŽIV (žmogaus imuniteto virusu) ir taip prailginti gyvenimą. Sergančių AIDS ir nešiojančių ŽIV Lietuvoje irgi daugėja, todėl reikia susirūpinti brangiausiu žmogaus turtu – gyvybe.</p>	-	-	-	-	2	
Renginys „Kai mūsų širdys plaka išvien“	<p>Antri metai Lietuvoje vasaros metu organizuojamas Sveikatos apsaugos ministerijos globojamas renginys „Kai mūsų širdys plaka išvien“. Jo tikslas skatinti jaunimo užimtumą, fizinį aktyvumą, puoselėti bendrumo jausmą, siekti bendradarbiavimo tarp įvairių institucijų vaikų sveikatos išsaugojimo srityje. Renginio pamatas – krepšinio turnyras 3x3 dvejose amžiaus grupėse. Po vieną geriausią komandą iš abiejų grupių Alytaus rajono garbę gins respublikiniame</p>	1	50	0	0	1	

		varžybų etape.					
	Pamokos vaikams „Sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo ugdymas mokykloje“	Visuomenės sveikatos stebėsenos duomenys, apklausos ir tyrimai rodo, kad vaikų mityba nėra sveikatinanti, kad vaikai yra fiziškai pasyvūs, o tai ypač nulemia judėjimo aparato, virškinamojo trakto ir medžiagų apykaitos sutrikimus.	22	1500	2	1500	1
	Pamokos vaikams apie asmens higieną	Asmens higiena – atskira higienos dalis, kuri tiria kūno, drabužių, avalynės priežiūrą, buitines bei aplinkos sąlygas ir nustato normas bei taisykles, atitinkančias asmens amžiaus anatomines-fiziologines savybes, padedančias išsaugoti sveikatą ir sudaryti higieninio elgesio įpročius. Nors labai dažnai atrodo, kad asmens higienos įgūdžiai turėtų atsirasti „savaimė“, tačiau sveikatos stebėsenos rodikliai atspindi priešingą situaciją.	22	1500	1	1000	1
	Dalyvavimas sveikatą stiprinančių mokyklų tinklo plėtros veikloje	Pagrindinis sveikatą stiprinančių mokyklų tikslas – stiprinti moksleivių sveikatą, gilinti sveikatos žinias ir įgūdžius, bendromis mokytojų, medikų, šeimos ir visuomenės pastangomis kurti integruotą, viską apimančią sveikatos stiprinimo ir ugdymo sistemą per vaikų ugdymo institucijas. Sveikatos stiprinimo idėja remiasi: <ul style="list-style-type: none"> • vertybėmis ir požiūriais, kurie grindžiami darbo organizavimu mokykloje bei personalo veikla; • glaudžiais ryšiais su moksleivių tėvais; • savivaldybės, visuomenės ir mokyklos bendradarbiavimu; • palankia politine ir įstatymine situacija. 	1	20	-	-	2
	Fizinio aktyvumo skatinimo užsiėmimai (mankštos, šiaurietiško ėjimo užsiėmimai ir pan.)	Antras reguliarių fizinių užsiėmimų sezonas 5-6 rajono vietovėse.	10	500	1	1000	3
	Informacijos sklaida mokiniams patyčių prevencijos klausimais	Kovo mėnuo tradiciškai Alytaus rajono mokyklose skelbiamas – mėnesiu be patyčių. Kiekvienoje mokykloje vienos dienos renginiai – „Origamiada“.	15	2200	0	0	5

	<p>Informacijos sklaida apie prevencines programas (gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencines priemones, atrankinės mamografinės patikrą dėl krūties vėžio, priešinės liaukos vėžio ankstyvąją diagnostiką, vaikų krūminių dantų dengimą silantinėmis medžiagomis, asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atranką ir prevencijos priemones, storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos)</p>	<p>Remiantis Valstybinės ligonių kasos duomenimis, valstybinės prevencinės programos Alytaus rajone vyksta gana vangiai, trūksta gyventojų aktyvumo. Masinės akcijos metu bus siekiama skatinti susidomėjimą prevencinėmis programomis.</p>	-	-	3	2000	2
	<p>Akcija „Keliaujanti sveikatos palapinė“</p>	<p>Tai tradicinė visuomenės sveikatos biuro kasmetinė šiltojo laikotarpio akcija, kurios metu gyventojai kviečiami į jų miestelį ar kaimelį atvažiuojančią sveikatos palapinę, kur galima sužinoti pagrindinius rizikos veiksnius sirgti širdies kraujagyslių ligomis, gilinti pirmosios pagalbos žinias ir kt.</p>	8	800	1	1000	4
	<p>Informacijos sklaida sveiko senėjimo klausimais</p>	<p>Sveikas senėjimas – tai vienas aktualiausių dalykų Europoje. Vis didėjantis pagyvenusių žmonių skaičius daro didžiulę įtaką Europos šalių ekonomikai, rūpybai, socialinei plėtrai, gerovei ir gerai savijautai, todėl būtina kaupti ir gilinti žinias apie tai, kaip skatinti pagyvenusių žmonių sveikatingumą bei gyvenimo kokybę ir kaip išvengti brangiai kainuojančių šio proceso padarinių visiems gyventojams. Bendruomenėse bus organizuojami „proto mūšiai“ vyresniojo amžiaus žmonėms, kuriuose bus keliami ir propaguojami sveiko senėjimo klausimai.</p>	4	200	1	1000	3

	Viktorina – „proto mūšis“ „išminties daugiakovė“	Renginiuose bus kviečiami dalyvauti vyresnio amžiaus rajono gyventojai. Tikslas – išmokyti rūpinti psichikos sveikata, skatinti atminties treniruotes, supažindinti su paprastais būdais, kurie gerina atmintį, psichinę būklę ir t.t.	7	300	-	-	2
	II uždavinys Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringą), organizuojant, vykdant ir vertinant visuomenės ir jos grupių sveikatos būklę, jos kitimo dinamiką, aplinkos ir socialinius, ekonominius, psichosocialinius veiksmus, gyvenseną bei jų ryšį su sveikata, sveikatos priežiūros sistemos raidą		Kriterijaus pavadinimas		Kriterijaus vertė		
	Stebėsenai reikalingų duomenų rinkimas, kaupimas, vertinimas ir analizė		Stebėsenos rodiklių skaičius		mažiausiai 60		
	Stebėsenos ataskaitos ir siūlymų dėl gyventojų sveikatos būklės gerinimo rengimas		Parengtų ataskaitų skaičius		1		
			Parengtų siūlymų skaičius		1		
	Informacijos apie visuomenės sveikatos stebėsenos rezultatus viešinimas		Informacijos pateikimas savivaldybės administracijai		1		
			Informacijos pateikimas visuomenei (informacijos skelbimas internete)		1		
			Pateiktos informacijos socialiniams partneriams skaičius		1		

	Mokinių rūkymo ir kitų priklausomybės ligų paplitimo tyrimas	Parengta tyrimo ataskaita	1
	Dalyvauti mobiliųjų telefonų naudojimo Lietuvos mokyklose ypatumų tyrime	Parengta tyrimo ataskaita	1
	<p>III uždavinys</p> <p>Pagerinti Alytaus rajono savivaldybės vaikų ir jaunimo gyvenimo kokybę ir aplinką, gerinant sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo įgūdžius, mažint sergamumą, daug dėmesio skiriant regėjimo ir laikysenos profilaktikai, patyčių ir psichotropinių medžiagų vartojimo prevencijai, nelaimingiems atsitikimams ir traumoms.</p>	<p>PASTABA. Uždavinio įgyvendinimui sudaromas atskiras priemonių planas kiekvieniems mokslo metams.</p> <p>Uždavinio vertinimo kriterijai: renginių skaičius, renginiuose dalyvavusiųjų skaičius, dalomosios medžiagos skaičius, apdorotų ir analizuotų mokinių sveikatos pažymų skaičius, pedikuliozės priežiūroje dalyvaujančių mokinių skaičius.</p>	

Laukiami rezultatai:

1. Bus teikiamos kokybiškos visuomenės sveikatos paslaugos Alytaus rajono gyventojams, didės gyventojų informuotumas sveikatos srityje, bus priartintos visuomenės sveikatos paslaugos prie rajono gyventojų, mažės sergamumas infekcinėmis ligomis, didės lėtinių neinfekcinių ligų profilaktikos galimybės.
2. Bus sistemingai kaupiami visuomenės sveikatos stebėsenos duomenys, kurie atspindės savivaldybės gyventojų sveikatos būklę, parodys sąsajas su gyvenamąja, socialine aplinka. Padės atrinkti prioritетines savivaldybės sveikatos sritis. Visuomenei ir sveikatos politikos formuotojams bus pateikta informacija apie Alytaus rajono gyventojų sveikatą.
3. Pagerės Alytaus rajono savivaldybės vaikų ir jaunimo gyvenimo kokybė ir aplinka, jų sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo įgūdžiai, mažės sergamumas, ypač regėjimo ir laikysenos sutrikimai, traumos ir nelaimingi atsitikimai mokykloje.